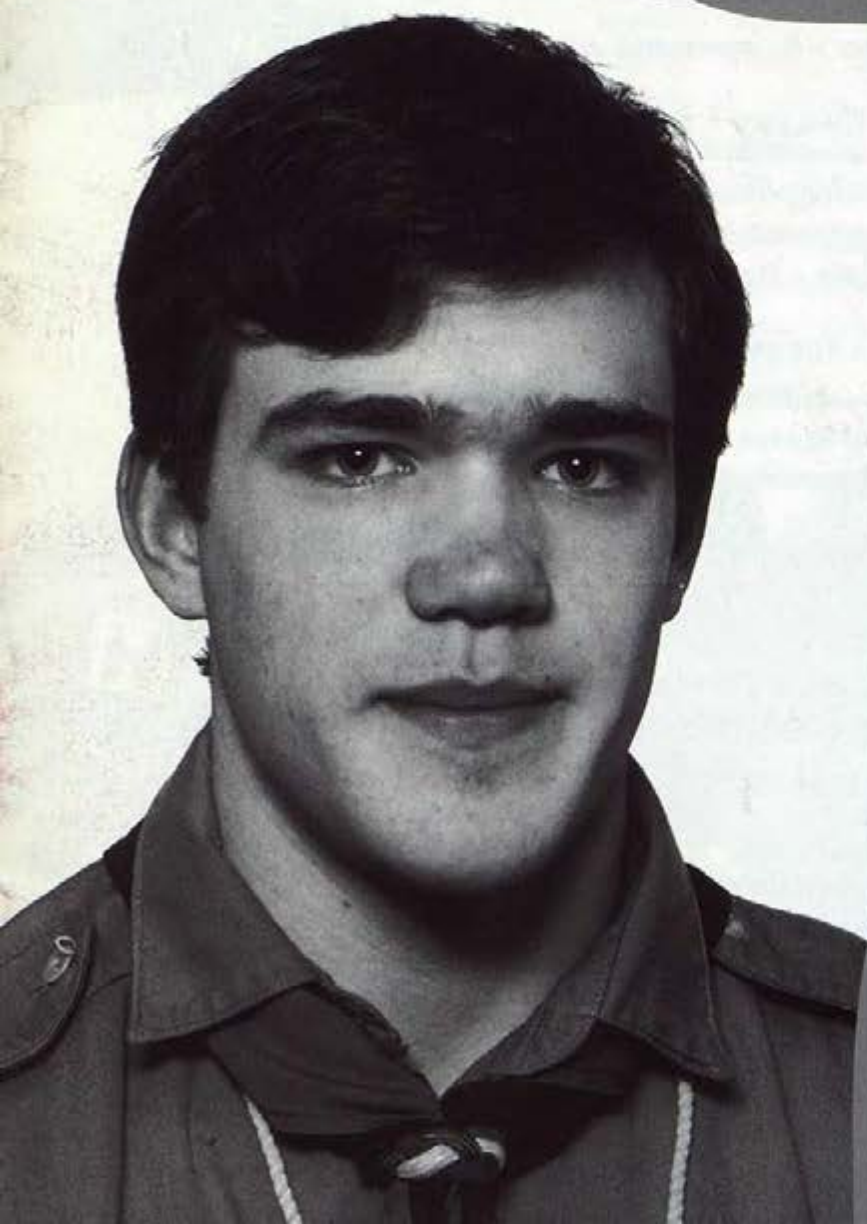

Юнак

2 1997

а

Пластовий Журнал

ЗМІСТ

Пластовий закон - Пластун увічливий (2) 2-3

Історія Пласту 1930-1948 4-5

Портфоліо - Телевізійні новини 6

Традиції - Орнаменти трипільців і індіанців 7

Наш гурток - Вовки з Ньюарку 8

Скавтинг - Канадські скавти і Пласт 9

Вмілості - Підсніжки написали Мітологію 10

Добре діло - Едмонтонці для ЮНАК-а 11

Табори - Про їжу і про лятрени 12-13

Записки мандрівників 14-15

Зелений світ - Про гари 16

Здоров'я - Травма 17

Пісні - Гей, життя ти наше 18

Гри - Вогонь і Акула 19

2(341) 1997

ISBN 0044-1384

Ціна: \$4.50

Редактор

пл.сен.

Оксана Закидальська

© **Мистецьке оформлення**

Юрій Онух

Макетування

ст. пл. Данило Луців

ЮНАК - Журнал пластового юнацтва

Адреса редакції:

Yunak

2199 Bloor Street West

Toronto, ON M6S 1N2

CANADA

Fax: (416)763-0185

Адреса адміністрації:

Plast Publishing

144 Second Ave.

New York, NY 10003

USA

Fax: (212)475-6960

Провідництво - Де наші провідники? 20

Сторінка Братчика і Сестрички 21

Комп'ютери - Що це є ССП? 22

Спорт - Гірські Спорти в Європі 23

Тут і Там - Канада, ЗСА і Європа 24-27

Різне 28

Виготовлено на системі PowerMacintosh 7100/80/QuarkXPress 3.31 при КПС-Канади

Видруковано заходами Babiuk Enterprises, Rochester, NY, USA.

РЕДАКЦІЇ

Чи кортить вас десь поїхати - чи на вакації чи може студіювати в інші краї? Наші мандрівники Колоси прислали нам цікаві інформації про свої мандри. Коли вони перебували у Львові, відвідували львівських мистців, бувших студентів Академії Мистецтв. Може хтось із вас зацікавиться там студіювати? Прочитайте на середніх сторінках журналу, як це можна зробити. У своїх мандрах по Європі, Колоси також довідалися де можна перебувати мандрівникам - ці інформації знайдете на сторінках *Тут і Там*.

Ви напевно вже готові їхати на табори. Не забудьте взяти свій фотоапарат, олівець і папір. Зберіть інформації про свої табори - дописи, знімки, описи цікавих зайнять, інтерв'ю із учасниками і булавами табору, веселі скечі чи улюблені пісні і пришліть нам до журналу. Ми тішимся тим, що вже дістаємо багато різного матеріалу від юнацтва до журналу. Найкращий спосіб виробити охоту зробити щось цікавого, це побачити чи прочитати, що інші роблять. Завдяки вам, наш журнал стає щораз живішим і цікавішим. А що цікавіше для пластуників і пластунок як табори? Чекаємо на відгук!

Продовжуємо Доміно-Пласт гру з Історії Пласту - чи якийсь гурток вже виготовив цю гру? і перевів на сходинках?

СКОБ!

Оксана Засиданська
РЕДАКТОР

Ті, хто цікавиться комп'ютерами напевно зауважили, що вже не один раз в ЮНАК-у на цю тему пише ст. пл. Роман Даревич. Від самого початку, коли тільки творився ЮНАК, друг Роман зголосився, що буде писати нам про цікаві речі, які діються в комп'ютерному світі. Друг Роман закінчив інженерію на Торонтонському Університеті 6 років тому і від 1992

працює з комп'ютерами. Його перша праця була як програміст у фірмі *Future*. Тепер, у фірмі *Financial Models*, він підготував програми для великих фінансових установ. У своїй праці, він часто подорожує бо має клієнтів по цілому світі. На одній попередній праці, друг Роман писав програми для фірми *Bell Mobility Cellular*.

Друг Роман - бувший зв'язковий XI-го куреня в Торонті а тепер виховник гуртка *Гни*. В роках коли вирішувалася доля України, він брав активну участь в політичних акціях в Україні таких як Дзвін і референдум. Відомий волейболіст - він є членом *Ontario Volleyball Association A Team*. Друг Роман напевно хотів би, щоб ми згадали, що він активний член старшопластунського куреня *Вовкулаки*.

QUIZ ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

У минулому числі журналу ми писали про точку закону : ПЛАСТУН УВІЧЛИВИЙ/ ПЛАСТУНКА УВІЧЛИВА. Тепер ми подаємо ЗАПИТНИК, який можна використати на сходинах, щоб почати гутірку на цю тему. Перечитай кожну описану ситуацію. Подумай, що б Ти зробив чи зробила. Зазначи відповідь. Обери наступну сторінку і прочитай відповіді і оцінки.

1 Ти їдеш в автобусі і хочеш забути турботи дня. Наставляєш свій Walkman так голосно, що з мозку може вийти яєшня. Але завважуєш, що люди звертають на Тебе увагу. Ти
а. певний, що музика не аж така голосна.
б. скручуєш музику.
в. підкручуєш музику, щоб показати, що Ти не дбаєш про їх опінію.

2 Ти і Твої приятелі сидять в ресторані. Ви всі регочитеся і голосно розповідаєте обридливі випадки з біо-лабораторії. Четверо дорослих при сусідньому столі кілька разів обертаються, натякаючи, що може ваша поведінка за голосна. Ти
а. просиш товаришів, щоб тихше поводитися.
б. дивишся просто на сусідів. Ви заплатили гроші і маєте право собі забавлятися так, як вам подобається.
в. не звертаєш на сусідів уваги.

3 Ти є в крамниці і купила собі величезний напйток. Ідеш до каси за нього заплатити, коли напйток Тобі паде на підлогу. Ти
а. завстиджуєшся і виходиш скоро з крамниці.
б. кажеш особі при касі, що стався випадок і повертаєшся взяти собі новий напйток.
в. просиш працівника, щоб подав паперові рушники і починаєш чистити, заки хтось принесе стирку до підлоги.

4 Ти стоїш в черзі до кіна. Старший чоловік перед Тобою тримає тяжку торбу. Що кілька хвилин, він Тебе нехотючи нею гупає. Ти
а. торкаєш його за плече і кажеш, щоб він уважав.
б. відступаєш кілька кроків, щоб йому було більше місця.
в. попихаєш його легко до переду.

5 Ти є в перебиральні крамниці і міряєш сорочки. Ти вже поміряв около 10 і жадна Тобі не сподобалася. Сорочки розкинуті по цілій підлозі. Заки Ти виходиш із перебиральні, Ти
а. копаєш всі сорочки на купу, щоб могли вийти.
б. складаєш сорочки і даєш на крісло.
в. стаєш на сорочки щоб подивитися в дзеркало.

6 Ти є в парку і з'їла торбинку чипсів. Оглядаєшся чи десь є смітник, але нігде його не бачиш. Ти
а. складаєш торбинку і ховаєш в кишеню.
б. стискаєш торбинку в бальончик і запихаєш в лавку.
в. кидаєш торбинку на землю.

7 Ти є в порядній споживчій крамниці і шукаєш мамі подарунок. Ти дуже голодна. Бачиш тарільчик із сиром і сухариками, виставлений, щоб люди куштували. Ти
а. береш один або два куски і йдеш далі.
б. береш один за другим бо вони напевно мають досить.
в. береш кілька кусків сира і повно сухариків на пізніше.

8 Ти при публічному телефоні, базикаєш із товаришкою, бо маєш трохи часу. Ти вже говориш 10 хвилин і завважуєш, що хтось інший чекає на телефон. Ти
а. говориш далі. Ти заплатила і це публічний телефон.
б. даєш сигнал особі, яка чекає, що Ти вже кінчаєш і закінчуєш свою розмову.
в. кінчиш свою розмову з товаришкою і дзвониш до другої, бо Ти ще маєш 15 хвилин часу.

Відповіді Оцінювання

Оцінка: а: 2 б: 3 в: 1
Вати. Тоді, запланувати знову, продовжуй розмову.
повіше говорити, дай особі, яка чекає, натопу телефону-
зокрема коли хтось чекає. Якщо дуже потрібно Тобі
Чому? Публічний телефон - не для того, щоб базікати,
Китай розмову скоро.

Найкраща відповідь: б

Оцінка: а: 3 б: 1 в: 2
хатися, будеш витягати, як свинка.
тавлена, щоб покусити кустування. Якщо будеш наші-
Чому? Тому, що тарілка сира - це не буфет. Вона вис-
Візьми один або два куски - і їли дай.

Найкраща відповідь: а

Оцінка: а: 3 б: 2 в: 1
на лавці - не скітати.
парки були чисті, а не смітниками. Навіть залишати торбу
Чому? Тому, що ми всі повинні старатися, щоб наші
Дай порожню торбинку до кишені.

Найкраща відповідь: а

Оцінка: а: 2 б: 3 в: 1
нен залишити перебування в порядку.
пошану до людей, які працюють в крамниці, і тому пови-
наади на віпак. Але Ти повинен шанувати одержу і мати
Чому? Ти не мусиш повисити кожну сорочку рівенько
Злож сорочки на крило.

Найкраща відповідь: б

Оцінка: а: 2 б: 3 в: 1
поводитися з повагою до старої особи.
коли хтось робить щось зовсім нехотючи. Старайся
Тебе дратує. Але перше відійди від ситуації, зокрема
звернути увагу іншої особи, що вона робить щось, що
щоб він мав більше місця на свою торбу. Часами треба
Чому? Цей чоловік не чіпляється Тебе навмисно. Посунься,
Відступися і дай йому місце.

Найкраща відповідь: б

Оцінка: а: 1 б: 2 в: 3
цей крамниці.
випадає. Крім того, Тобі не буде встигнути повернутися до
береш відмовляється за свій вчинок, навіть якщо це був
на підлозі. Коли Ти помагаєш чистити, це показує, що Ти
посиляється і впасти. Вода також може ушкодити речі
Чому? Залишити калябаню - небезпечно, бо хтось може
Поможі почистити.

Найкраща відповідь: в

Оцінка: а: 3 б: 1 в: 2
привести її під контроль.
щоб не робити галасу. Якщо Твоя група турбує інших,
місці - ресторани, театри, автобуси чи крамниці - уважай
може зіпсувати іншим настрий. Коли Ти в публічному
Чому? Тому, що Ти в ресторані і Твоя голосна поведінка
Попроси товаришів, щоб притихли.

Найкраща відповідь: а

Оцінка: а: 2 б: 3 в: 1
терпіти його скріншувний звук.
дуже нечестно грати його так голосно, щоб інші мусили
наслідуються музикою і не перешкоджати другим. Це
Чому? Walkman для того існує, щоб мотти приватно
Скрути музику.

Найкраща відповідь: б

Оцінювання: Додай свої оцінки. Якщо Ти дістав чи дістала від 20 до 24 - Тобі можна дати відзнаку (якщо би така була) за те, що Ти завжди увічливий чи увічлива. Якщо Ти дістав чи дістала від 16 до 19, хоч Ти не заслуговуєш на відзнаку за увічливість, з Тобою можна витримати, але Ти повинен чи повинна більше уважати на те, як Ти поводишся з людьми. Якщо Ти дістав чи дістала менше як 16, Ти мусиш застановитися над своєю поведінкою. Перечитай знова запитник, і подумай, що треба було б зробити.

ІСТОРІЯ ПЛАСТУ 1930-1948

Гра на сходини Витніть чотирикутники із картону. Поділіть їх на дві частини (так як доміно). На першому доміно, на верхній частині напишіть ПОЧАТОК а на долішній частині - перше питання. Відповідь на це питання напишіть на горішній частині наступного доміно а на долішній - друге питання і т.д. Зробіть 22 доміно, таких як на цих сторінках. Перечитайте ці дві сторінки. Порозкидайте доміно і зложіть їх в ланцюг Історії Пласту 1930-1948. (Продовження гри із ч.1/97)

ПОЧАТОК

Що зробила
Ліквідаційна
Комісія
Пласту?

зберегла
пластове
майно

Куди всту-
пили деякі
пластуни
в 1930?

до
ОУН

Хто належав
до
підпільного
Пласту?

сеніори і
старші
пластуни

Чим опіку-
валося
КВОММ?

Підпільний Пласт

В 1930 році польська влада розв'язала Пласт в Галичині і Пласт став нелегальною організацією. Створено Ліквідаційну Комісію, щоб зберегти пластове майно, яке переписано на інші організації. Верховна Пластова Команда рішила, щоб Пласт далі існував як нелегальна і самостійна організація. Деякі пластуни відійшли до Організації Українських Націоналістів (ОУН); ті, що не хотіли належати до нелегальної організації, перейшли до інших організацій. До підпільного Пласту належали тільки сеніори і старші пластуни. Вони зберігали тісний зв'язок між собою і таємною Верховною Командою.

Пластуни в різних організаціях

Пластуни стали активними членами організацій, таких як спортове товариство *Сокіл*, Карпатський Лещатарський Клуб і туристично-краєзнавче товариство *Плай*, де вони вели працю пластовими методами. Табори відбувалися спочатку під фірмою Українського Гігієнічного Товариства, а в 1933 р. створено Комісію Виховних Осель і Мандрівок Молоді (КВОММ). Табори і прогульки під опікою КВОММ провадилися так як в 1920-их роках і таборове життя в роках 1930-39 не тільки не послабло але й розрослося. В 1932 р. закінчено, завдяки допомозі Митрополита Шептицького, будову новацького табору в Остодорі і щороку там таборувало 150-200 новаків і новачок. Відновлено табори на Соколі і водні табори на Дністрі. Видавнича кооператива *Вогні* поживала свою діяльність і в 1931 р. почала видавати журнал для української молоді *Вогні*, а 1936-39, журнал для юнацтва *На сліді*. Кооператива *Пласт* фінансувала видавництво, табори і давала працю багатьом пластунам.

Пласт на Закарпатті

Велике значення для Пласту мало те, що до 1930 року Пласт розвинувся на землях, де не сягала польська влада. Існувала сильна пластова організація на Закарпатті. Закарпатський Пласт, разом із чехами, мадярами, жидами і москвофілами, належав до Союзу Скавтів Підкарпатської Русі і закарпатські пластуни мали контакти з чужоземними скавтами. В 1933 р. 35 пластунів і пластунок було на Всесвітньому Скавтському Джемборі в Геделе, коло Будапешту; в своїй програмі вони ставили оперу *Запорожець за Дунаєм* на якій було 6,000 глядачів. Пластуни брали участь у слов'янському джемборі в 1932 р. і в 1936 р. на все-румунському джемборі в Брашов Полянці. Коли в 1938-му році німці зайняли Чехословаччину і повстала Карпатська Україна, пластуни брали активну участь в подіях, в побудові і в обороні держави. Вони виступили проти мадярів в рядах Карпатської Січі.

Союз Українських Пластунів Емігрантів (СУПЕ)

Емігрантські пластуни були спершу студентська молодь, яка студіювала поза Україною. В Чехословаччині була велика українська спільнота і там Пласт провадив повну виховну працю. Прага стала об'єднуючим центром емігрантського Пласту, а після 1930 р. емігранти перебрали на себе завдання зберегти і репрезентувати пластову ідею перед світом. В жовтні, 1930 р. створено СУПЕ в Празі і видано заклик до скавтів світу, щоб долучилися до протесту проти заборони Пласту в Галичині. В 1938 р. німці припинили діяльність СУПЕ, який перенесено на Карпатську Україну. Пластове життя відновлено в Хусті (*Як я їхав, з Дебречина до Хусту...*) але не на довго, через вибух війни.

таборами

Хто
таборував
в Остодорі?

новаків і
новачки

Що це було
На сліді?

журнал
для
юнацтва

До кого
мали доступ
закарпатські
пластуни?

чужо-
нецьких
скавтів

Ювілейне
Свято
Весни

Де були
пластуни
6-21 серпня,
1947?

на
джерборі у
Франції

Коли почали
виїздити з
Німеччини?

1947

КІНЕЦЬ

Молоде
Життя
Що
відбулося
у Миттен-
вальді?

пл. сен.
Атанас
Фіголь
Серетник
зв'язку в
Німеччині?

Організатор
Пласту в
Німеччині?

в Австрії
і
Німеччині

Де зна-
ходилися
табори
Ді-Пі?
Чупринка
Шухевич-
Роман

Хто
опио-
вний?

пластуни

Хто
опио-
вний?
Молоді
Спільнота
Української
Виховна

Що не було
вСУМ?

пластові
сторінки

Що було в
Тризуб
газеті
у Франції?

Хусту
до

Пласт поза українськими землями

В 1930-их роках СУПЕ об'єднувало около 300 членів по країнах Європи. Після Чехословаччини, найбільше активна виховна робота провадилася у Франції де в тижневику *Тризуб* появлялися окремі пластові сторінки. У Кракові, при українській студентській громаді, існувала пластова секція, в якій було около 100 українських студентів Краківського Університету. В Югославії, Пласт повстав у 1932 році в Загребі і поширився на села. Були окремі пластові гуртки в ЗСА і в Канаді, але вони не були об'єднані в одну організацію.

Пласт під час війни 1939-1945

У вересні 1939 р. советські війська окупували Галичину і відбулися масові арешти українських діячів, багато з яких попало на Сибір, між ними і основоположник Іван Чмола. Після 1941 р. відновилося таборування під наглядом Виховної Спільноти Української Молоді (ВСУМ) і розвинулася сітка гуртків по Галичині. ВСУМ видавала журнал *В дорогу* (1942-43), редакторами якого були Юрій і Уляна Старосольські. В роках війни пластуни, особливо дівочі відділи, займалися харитативною роботою: опікувалися полоненими, які поверталися із німецьких таборів і помагали людям, коли була загроза голоду в Карпатах в 1942 р. Багато пластунів пішло в УПА; найбільше відомий - Роман Шухевич-Чупринка, командир УПА. Пластуни голо- силися в ряди Першої Української Дивізії *Галичина*, яка повстала в 1944-му році.

Пласт в Таборах Ді-Пі 1945-1948

Після закінчення війни в травні 1945, українці скитальці-втікачі, або вивезені німцями з українських земель, знайшлися в таборах Ді-Пі (*Displaced Persons*) в Німеччині і Австрії. В таборах, які були зорганізовані по національностях, відроджувалися українські організації, між ними і Пласт. Перший курінь сеньорів повстав 3 жовтня, 1945 в Ляндеку, Австрії, а 6 жовтня, 1945, також в Ляндеку - перший юнацький гурток *Вовк*, що пізніше став ядром куреня *Карпатські Вовки*. Маючи повну свободу дії, творилися пластові відділи і число пластунів скоро росло. В днях 6-7 жовтня, 1945, відновилося СУПЕ під проводом пл. сен. Атанаса Фіголя, знаменитого організатора (що пізніше став організатором видавництва *Енциклопедії Українознавства* в Сарселі, Франції). У січні 1946 р. виходить перше число журналу *Молоде Життя*, який стає головним середником зв'язку між розкиненими по різних таборах Ді-Пі пластовими осередками. 27-28 квітня, 1946 відбувся Другий З'їзд СУПЕ і команда СУПЕ проявила велику організаційну активність: видавала обіжники, накази, інструкції і правильники. В днях 5-7 липня, 1947 в Миттенвальді, Баварії, відбулося Ювілейне Свято Весни - перша ювілейна зустріч поза межами України. В ній брали участь 1,200 пластунів і чужинецькі скавтські групи. Того року, 6-21 серпня, відбулася офіційна участь пластунів, як членів *Scouts in Exile*, в Світовому Скавтському Джемборі в Массон, Франції. В 1947 р. почалося масове переселення українців з таборів в заморські країни. Так скоро як повстали пластові відділи, так вони, з виїздом членів, ліквідувалися. В днях 26-29 березня скликано Пластовий Конгрес в Ашафенбурзі, Баварії, під кличем *У дальшу мандрівку, до великої мети*. Ціль Конгресу була дати дороговказ для пластунів і пластунок, які виїздили в нові краї.

світлове
скавтське
джерборі

Куди
вступили
закарпатські
пластуни?

Карпатську
Січ

Де був
центр емі-
грантських
пластунів?

в
Празі

Куди
перенесено
СУПЕ
в 1938?

Що
відбулося в
Гелеле в
1933?

ст. пл. Марічка Мельник працює в канадській телевізійній мережі новин *CBC Newsworld* як продюсер на програмі *Politics*. Бувша гурткова гуртка Нечуйвітер і курінна Х-го куреня ім. Ольги Косач в Торонті, Марічка була сестричкою, а в роках 1993-95, подругою гуртка Кульбаби, Х-го куреня.

Коли ви дивитися на новини дня, які передають телевізійні станції, може вам здається, що тільки мала кількість людей - читачі новин і репортери - приготувляють програму новин. В дійсності, передача новин є вислідом праці досить великої команди професійних сил. Я маю щастя бути частиною цього процесу.

Закінчивши середню школу в Торонті, я студіювала на університеті Квінс (*Queens*) в Кінгстоні. Літом я подалася на працю до канадської телевізійної мережі *CBC*. Тому, що я ще була дуже молодою (мала тільки 18 років), мені призначили відбирати телефони в бюро національних новин. При кінці літа, я була настільки обзнайомлена з людьми і процесом бюро, що зголосилася під час шкільних ваканцій як запасова помічниця редакторам. Від тоді я поверталася, під час року та в літі, допомагати в збиранні новин.

Після студій, я подалася на дворічну програму журналістики на університеті Райерсон (*Ryerson*) в Торонті. Між наукою і працею в *CBC*, я писала репортажі для студентських газет. Я також відбула стажування як журналіст в Парижі, а пізніше працювала як репортер в політичному бюро газети *St.Louis Post Dispatch* в американській столиці Вашингтон.

Я повернулася до Торонта з Вашингтону в січні, 1996. Тому, що я навчилася багато про політику в Америці, мені приділили працю т.зв. *chase producer* при програмі *Politics*, *CBC Newsworld*. Моїм завданням є приготувати матеріали та сконтактуватися з політичними персонажами і експертами, які грають якусь роллю в новинах дня, та якнайкраще приготувати наших коментаторів і запрошених гостей до дискусій, які передаються живо в ефір.

Програма триває дві години кожного дня. Я і мої колеги-співпрацівники мусимо щоденно приготувати до інтерв'ю 5 до 8 коментаторів і гостей, з усіх міст Канади і досить часто із поза країни. В додатку, ми мусимо приготувати матеріали для наших коментаторів, редагувати репортажі і досліджувати цікаві події в новинах на наступні дні. Новин є багато і тому праці нам не бракує. Усі ми мусимо помагати один одному, ділитися інформаціями і ідеями. Щоб досягнути спільну ціл, потрібна співпраця багатьох людей.

Разом ми приготувляємо репортажі про всілякі політичні події, напр. про американські, британські та різні канадські вибори. Я часто збираю нові інформації для несподіваних репортажів, які йдуть живо в ефір, напр. вибух бомби під час Олімпіади в Атланті.

Нам приносить задоволення те, що передаємо найкращі інформації нашим глядачам. Я радію тим, що можу додати до загального добра суспільства. Без тісної співпраці ми б не мали успіху у випуску наших програм. Я вдячна Пластові, що на таборах і в курені, навчив мене працювати з другими для спільної цілі. В *CBC* ми часто працюємо всю ніч, щоб підготувати новини і слідкувати за подіями. Це нагадує мені стійку на таборі.

ст. пл. Марічка Мельник, Торонто

На знімку: Марічка Мельник в студію *CBC Newsworld*.

Про ранню мітологію українського народу, з часів трипільської культури, нема жадних писаних документів. Зате залишилися різні археологічні розкопки керамічних виробів, на яких були розмальовані орнаменти. Ці орнаменти розповідають нам про таємниці народу, про вірування, переживання і чари природи. Цікаво, що існують подібні орнаментальні розписи в трипільських і індіанських племенах, хоч ці племена жили на різних континентах і в різний час.

Серед пам'яток мистецтва неоліту на території України можна знайти петрогліфи (petroglyphs). Подібні

петрогліфи залишили Анасазі

(Anasazi), які жили у південній частині ЗСА. На плитах каменя,

в Кам'яній Могилі в Україні та в степі Аризони, п.н. *The Painted Desert*, роз-

мальовано подібні життєві події - лови, сонце, звір'ята і люди.

В трипільців і в індіанців появляються рівно примітивні геометричні орнаменти:

спіраля зложена спіраля і ломана спіраля яка

символізує сонце. В українському мистецтві спіралю зображено у стилізованій формі, яку ми називаємо кучерів. В індіанців, спіраля означала рух, або птахи.

Коли пов'язано кінці спіралі разом у ритмічному продовженні - твориться меандр.   Подібний спіральний меандр

використовують індіанці, для зображення лету птахів.

Коли меандр міняється і поширюється вживаючи лому спіралю, витворюється ломаний меандр або ломаний кривоніг.

Із цих двох спіраль, зложених навхрест, розвинувся мотив свастики

яка для трипільців була знаком сонця і вогню.

Для індіанських племен Гопі (Hopi), Наваго (Navajo) і Зуні (Zuni) - такий ломаний меандр представляє хмари.

З розвитком віри в магічні сили, зміст таких геометричних розписів поступенно мінявся. Кожний орнаментальний знак - ромб, крапка, хвиля, кривулька, коло - говорив за себе. Це була наче мова без слів. Із цієї мови, із цих вірувань, витворювалися різні міфи-перекази про життя праісторичної людини, її вірування, про добро і зло, про здоров'я і хвороби. Ранні орнаменти - записана історія людини.

пл. сен. Марта Кузьмович

НАШ ГУРТOK

Ми є гурток **Вовки**, У-го куреня в Ньюарку, Нью Джерзі. Ми всі розвідувачі. Це вже наш четвертий рік в юнацтві, а перед тим ми були шість років разом в новацтві, де наш рій називався Бобри. Ми разом їздили на ЮМПЗ'92 і на літні табори а, як юнаки, і на лещатарські табори. Минулого року ми їздили на канойки на ріку Делавер. Нас цікавлять копаний м'яч, гокей, їзда на яких будь-дошках, музика та дівчата. Ми тепер приготуємося до літнього табору та III-го етапу. Ось короткі інформації про членів гуртка. Скоб! гурток **Вовки**.

Я гуртковий **Петрусь Буняк**, грав гокей на дружині Королі з Русланом Денисиком. Моя улюблена дружина - New Jersey Devils. Люблю їздити рольками і ловити рибу, граю в лакрос, копаний м'яч і на

фортепіяні. Мені сподобався останній лещатарський табір. Вчуся в Parsippany Hills High School, де граю в копаний м'яч.

Я **Руслан Денисик**, референт активності (social director) гуртка. Ходжу до 9-ої класу в Morristown High School. Був вівтарним дружинником. Люблю грати на гітарі, їздити на скейтборд з приятелями. В школі граю копаний м'яч. Кошу траву і бавлю дітей, маю пса, Скач, і птаха. Табурував на Вовчій Тропі, був на Святі Юрія і на лещатарському таборі, де їздив на сніговій дошці.

Я **Тиміш Галібей**, гуртковий суддя. Ходжу до Morris Catholic High School і і люблю грати футбол, лакрос, ловити рибу, їздити ровером, програмувати комп'ютер,

направляти тата Corvette і їздити на лещатах. Мої улюблені групи: Nirvana і Metallica.

Я **Андрійко Гнатів**, учень Whippany Park High School. Належу до різних клубів. Мої зацікавлення: комп'ютери, бігання і лещатарство. Належу до шкільної оркестри, граю на трубі. Цього року поїду на табір на Вовчій Тропі.

Я **Андрій Бродин**, ходжу до школи Oratory Prep і цікавлюся скейтбордінгом і лакросом (але мене нема на знімці).

Я **Олег Денисик**, виховник гуртка і бувший станичний і голова Станичної Ради в Ньюарку. Довголітний пластунок і активний Чорноморець. За фахом аптекар, працюю для міжнародної фірми і часто їжджу до Швейцарії, Німеччини і в Україну. Цікавлюся спортом, люблю музику і граю на гітарі.

BE PREPARED

СКАВТІНГ В КАНАДІ

Канадські Скавти готові співпрацювати з Пластом

Канадський скавтінг дуже зацікавлений співпрацювати із Пластом - і в Канаді і в Україні. Завдяки старань Екзекитивного Директора Онтарійської Ради Бері Гардейкера (*Barry Hardaker, Executive Director, Ontario Council, Scouts Canada*) канадські скавти подарували комплект своїх підручників для пластового ресурсного центру, який тепер організується у Львові. В цьому центрі юнацтво і виховники зможуть користуватися книжками, журналами і матеріалами для переведення своїх занять. Спонсором канадських скавтських видань для України є скавти з Міссіссауга (*Mississauga Regional Council, John Stephens - Executive Director*).

Крім подарунку книжок, канадські скавти zorganizували дво денний семінар, в дні 6-7 травня ц.р., для семеро пластунів з України, членів КПС, щоб пояснити їм як в Канаді виглядає скавтська організація. Канадці з зацікавленням питалися про Пласт в Україні, і подарували пластунам пропам'ятну тарілку із відзнакою свого 90-ліття (на знімку).

На знімку (зліва): Ігор Бушак (Львів), Наталка Соломаха (Чернігів), Андрій Гарматій (Львів), В'ячеслав Стебницький (Львів), Володко Луців (Торонто), Barry Hardaker (Ontario Council, Scouts Canada), Марічка Артинш (Івано Франківське), Маріанна Смірнова (Львів), Наталка Літковець (Рівне), John Stephe (Mississauga Region, Scouts Canada), Таня Джулєнська (Торонто)

Цього літа, від 12-20 липня, коло міста *Thunder Bay* відбудеться *CJ/97* - всеканадське джемборі і початок святкувань 90-ліття скавтіngu. На джемборі прийдуть, на запрошення канадських скавтів, двоє пластових виховників з України. Хоч в Канаді існує окремий дівочий скавтінг - *Girl Guides* - від 1992 року *Scouts Canada* приймають в членство дівчат на всіх рівнях. Три етнічні скавтські організації - естонці, мадяри і латиші - належать до *Scouts Canada*, де вони мають своїх провідників, власні програми, та переводять заняття в своїй рідній мові.

Коли я спиталася пана Гардейкера, що б він хотів щоб я написала в ЮНАК-у про канадських скавтів і Пласт, він відповів: "Канадські скавти дуже задоволені, що мають можливість співпрацювати із Пластом. Ми запрошуємо канадський Пласт стати членом *Scouts Canada*. Подруте, ми тишімося, що можемо допомогти скавтам-пластунам в Україні у їх зусиллях стати на власні ноги. Це буде велике свято, коли Україна стане членом Світового Скавтіngu". - пл. сен. Оксана Закидальська

МІТОЛОГІЯ

Наш гурток **Підсніжки**, II-го куреня ім. Лесі Українки в Нью Йорку, хотів уложити собі цікаву програму після закінчення II-го етапу. Тому, що нас цікавила світова мітологія, наша подруга, Адя Мельник, запропонувала нам виготовити гуртковий проєкт і написати усі вимоги до нової вмілості. Ми підготували такі точки і тепер ми переходимо вмілість. Кожна з нас має підшукати матеріяли з мітології і представити на сходинах.

Українська Мітологія: Передхристиянська Віра України-Русі.

- Підшукати матеріяли і навчитися про одного бога/богиню з часів Київської Русі і виписати цікаві інформації. Кожна юначка має написати коротке пояснення (долучити образочок, якщо можливо) і перевести гутірку.
- Після закінчення усіх проєктів, гурток виготовить книжечку - Словничок Української Мітології.
- Прочитати один літературний твір, який має до діла з українською мітологією (напр. Лісова Пісня, Слово о полку Ігореві) і написати короткий зміст.

Світова Мітологія: Греко-Римлянська Віра

- Порівняти українську мітологію з греко-римлянською: які боги і богині появляються і під якими назвами, які свята, традиції, обряди і вірування є подібні.
- Підготувати гурткову театральну виставу одного оповідання з греко-римлянської мітології.

Ми вже покінчили деякі точки. Очевидно, ще є багато роботи і наш гурток мусить над вмілістю попрацювати, але при тому ми можемо багато навчитися. Після закінчення всіх точок, нам буде треба зробити аналіз усіх вимог і виготовити остаточний проєкт до затвердження вмілості. Ми вдячні, що наша подруга нас заохочує працювати над цим проєктом. Надіємося, що наш проєкт Мітологія колись стане справжньою вмілістю. Обіцяємо читачам ЮНАК-а далі про це написати. - *пл. роз. Катря Кузьмович*

На знімці (з ліва): Катруся Дурбак, Адя Косович, Галя Салабай, Тамара Шобар, Одарка Кошарюк, Тамара Геймур, Катя Кузьмович, Андрея Ворох, Оленка Лисецька (нема на знімці: Леся Попшо, Адриянна Натина, Ляриса Богданович, Ксеня Рибак, Ляриса Гуриш).

ЮНАКИ І ЮНАЧКИ ЕДМОНТОНСЬКОЇ СТАНИЦІ ЗНОВУ ОРГАНІЗУЮТЬ ЗБІРКУ НА ЮНАКА !!!

Другого листопада юнацтво Едмонтону і чотири юнаки і юначки зі Саскатуну брали участь у Листопадовому Марші. З нагоди цього маршу, юнацтво збрало \$646.00 на пресфонд ЮНАК-а. Наш марш ішов стежками і парками ріки, яка тече через наше місто Едмонтон - North Saskatchewan River. По дорозі ми бачили осінні краєвиди, смереки, попадане листя і птахи. Погода була дуже хмарна і холодна, але ми весело йшли і забавлялися. Ми перейшли 13 кілометрів. Юнаки і юначки зайшли до пластової домівки. Там ми мали ватру, слухали гутірку про Листопадовий Зрив і співали різні пісні. Ми випили тепле какао і зїли перекуску. Листопадовий Марш - це наша можливість зробити добре діло на користь ЮНАК-а.

пл.уч.Марко Домбровський, XIII-ий курінь ім. Петра Конашевича-Сагайдачного

Дорогі юначки і юнаки!

ЮНАК дуже вдячний юнакам і юначкам едмонтонської і саскатунської станиць за такий дарунок. Це вже традиція в Едмонтоні - організувати марш і збирати фонди на ЮНАК-а (дивись ЮНАК 1/96). За гроші, які збрало юнацтво, ми закупили два ZIP drives, щоб могли вживати більше як один комп'ютер для оформлення журналу. ЮНАК щиро дякує едмонтонським і саскатунським юнакам і юначкам і признає, що це дуже гарне ДОБРЕ ДІЛО!

Редакція

фото: пл. сен. Еміліян Грох

Табори

ГІГІЄНА В ПРИРОДІ

ОСОБИСТА ГІГІЄНА

- Всі юнаки і юначки знають, як тримати виряд, щоб вдержувати правила доброї гігієни.
- В таборівій програмі є час на миття, рано і вечером.
- В таборівій програмі є час на прання одежі.
- В таборівій програмі є час на перевірку особистого порядку і виряду.

*** Проблеми гігієни найбільше знаходяться там де їжа і лятрина.**

ЗБЕРІГАННЯ ХАРЧІВ

- Харчі тримається в окремому шатрі, в холоді.
- Харчі мусять бути охоронені від зіпсування.
- Харчі мусять бути охоронені від звірів і комах.
- Харчі не тримається на землі, а на підлозі з дощок або плястику.

МИТТЯ ПОСУДИ

Гаряча
вода з
милом

Гаряча
вода з
хльорком
(Javex)

Гаряча
вода

- Якщо є смітники, вживати їх
- Палити те, що можна
- Не закопувати відпадки
- Все сміття треба забрати до дому

ВІДПАДКИ СУШИТИ

ПО СУШЕННЮ, ДАТИ В ТОРБУ СМІТТЯ

НЕ ВИЛИВАТИ БРУДНУ ВОДУ НА ЗЕМЛЮ

ЯК ДОВГО РОЗКЛАДАЄТЬСЯ СМІТТЯ

пушки з алюмінію	80 до 100 років
шкіра	50 років
найлон	30 до 40 років
пластикові плівка	20 до 30 років
пластикові торби	10 до 20 років
пачки покриті пластиком	5 років
вовнянні шкарпетки	1 до 5 років
шкірка з помаранчі	2 тижні до 5 місяців

ЛЯТРИНА

- Якщо є сірий домик, треба назначити когось, щоб порядкував щодня.
- Якщо нема сірого домика, можна викопати рів на лятрину.

• Лятрина повинна бути принайменше 60 м. (200') від води і таборища. Коло лятрини треба залишити лопату, щоб після вжитку, кожний засипав землею. Якщо потрібно більшу лятрину, треба її викопати довшу а не глибшу. Бактерії, які розкладають людські відпадки, знаходяться тільки у верхній частині землі. Не кидається нічого в лятрину. Звірі розкопають сміття і його рознесуть по лісі.

ЩО ЗАЛИШАЄТЬСЯ ПІСЛЯ ТАБОРУ? НІЧОГО.

Володимира Ганкевич (нар. 1955)

займається ткацтвом. Всі її образи виткані з різнокольорових ниток на спеціальному варста-ті і називаються гобеліни. Вони часами є мало-го розміру (18x18 см) але деякі тканини Ганке-вич можуть закрити цілу стіну (200x280 см).

записки мандрівників

Коли подорожуємо і відвідуємо нові міста і країни, часто оглядаємо цікаві пам'ятки, музеї та мистецькі галерії. Родина Колосів, будучи у Львові, також мала виїмкову нагоду відвідати майстерні (студію) деяких мистців, побачити, як вони працюють. Редакція одержала від Колосів фотографії мистців, що вони відвідали.

Роман Романишин (нар. 1957)

найбільше відомий, як графік молодшої генерації, хоч він також малює і робить скульптуру. У ділянці графіки, він займається естампами (*prints*) виконаними різними техніками гравірування і травлення образу на металі. В його майстерні можна побачити ручну пресу, якою мистець друкує свої естампи. Більшість з них кольорові і потребують відтиску аж трьох різних металевих плит.

МИСТЦІ ЛЬВОВА

Ярослав Мотика (нар. 1943)

скульптор, що працює в галузі монументальної та станкової скульптури і декоративної кераміки.

Ігор Ковалевич (нар. 1954)

працює в галузі декоративної кераміки. Він виробляє з глини всілякі скульптурні форми. Деякі свої керамічні вироби мистець покриває спеціальними глазурами. Всі свої праці випалює в гончарській печі.

Богдан Сорока (нар. 1943)

один з найбільше відомих мистців-графіків Львова. Його естампи це ліноприси (*lino prints*) тому, що мистець працює в техніці гравірування на лінолеумі. Вони переважно чорно-білі. Сорока є професором у Львівській Академії Мистецтв.

Володимир Патик (нар. 1929)

відомий львівський маляр. Він малює свої картини олійними фарбами на полотні. Це переважно краєвиди, портрети або натюрморти (композиції мертвої природи). У своїх картинах Патик висказує свої емоції сильними кольорами і замашистими мазками пензля, тому його стиль належить до експресіоністичного мистецтва. Патик є професором у Львівській Академії Мистецтв.

Андрій Бокотей (нар. 1938)

виготовляє вироби з художнього скла і глини. Деякі його праці нагадують скульптури зі скла. Він є професором і головою відділу художнього скла у Львівській Академії Мистецтв.

записки мандрівників

ЛЬВІВСЬКА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ

Всі ці мистці студіювали мистецтво у Львові в Інституті Прикладного і Декоративного Мистецтва створеного 1946 року. В 1994 році, інститут був акредитований як Львівська Академія Мистецтв. Ця подія дала можливість розширити програму і була визнанням заслуг Галичини і Львова у розвитку українського національного мистецтва і педагогіки.

Львівська Академія Мистецтв приймає студентів з цілого світу. Там можна студіювати: рисунок, малярство (станкове і монументальне), скульптуру, графіку, текстиль, скло, кераміку, метал, одяг (*fashion design*), дизайн меблів та інтер'єрів (*interior design*), обробку дерева, як також мистецтвознавство і реставрацію.

Для тих юнаків і юначок, що цікавляться мистецтвом, існує надзвичайна нагода вчитися у відомих українських мистців - професорів Академії. Зацікавлені студіювати у Львівській Академії Мистецтв, за дальшими інформаціями, повинні звертатися до професора Ореста Голубця на адресу:

Україна
м. Львів 290011
вул. Кубійовича, 38
Львівська Академія Мистецтв
Проф. Орест Голубець

(На підставі деяких матеріалів присланих родиною Колосів написала Дарія Даревич)

ЛЬВІВСЬКА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ

ГАГАРА ПІД ЗАГРОЗОЮ

Гагара – чудовий чорно білий птах. Дзьоб та голова – чорні, спина чорна і крила покриті білими крапчастими пaskами. Навколо ший наче біле намисто. Крик гагари – незабутній спомин із пластових канойкарських таборів.

Гагара – під загрозою затроєння

Досліди, які вже кілька років проводяться в Канаді і Америці, про виміри концентрації ртуті (*mercury*) в крові гагар, показують, що ця концентрація доходить до небезпечного рівня.

Головним джерелом ртуті - фабрики, які вживають вугільне паливо (*coal fired plants*) і ці фабрики знаходяться

головно в індустріалізованих районах

Америци - на північному

сході, в Огайо і

довкола Великих Озер (*Great Lakes*) -

і викидають около 220 тон

ртуті на рік. В порівнянні, канадські

фабрики відносно мало викидають ртуті

(20 тон на рік). Повітря може нести ртуть сотки

кілометрів поки вона впаде на землю як дощ або

сніг. Ртуть є елемент і не розкладається на склад-

ники (так як наприклад кислотний дощ - *acid rain*)

але залишається в повітрі на довгий час. Ртуть

входить в організми тварин і накопичується

в клітинах. Забруднення повітря на

північноамериканському континенті

погіршується зі заходу на схід.

Концентрація ртуті в крові гагар

також підвищується зі заходу на

схід континенту.

Ртуть входить в кров гагар

через рибу, якою живляться

гагари. Ртуть впливає на зір і

координацію мускулів. Якщо

гагари втраять зір і коорди-

націю мускулів, то вони не

зможуть ловити риби. Ртуть

атакує нерви і впливає на

поведінку. Затроєні гагари не

досиджують яєць і залишають свої

гнізда. В східній Канаді, де знайдено

найвищу концентрацію ртуті в крові

гагар, приріст гагар, що розмно-

жуються, впав на половину.

Травма

Юначе! Юначко!

Чи Ти колинебудь застановлявся яке віндошення має слово **ОБЕРЕЖНО** у пластовому кличі СКОБ до безпеки і Твого здоров'я?

Обережно значить **перестерігай безпеку**, запобіжиш травму.

Ось кілька прикладів із статистики, які вказують на значення слова обережно у Твоєм здоров'ю:

Випадки, нагле покалічення, займають перше місце як причина смерті людей у віці 1-44 (ЗСА)

Травма спричинює більше випадків смертності ніж всі інші причини разом!

Ношення пасу в авті знижує можливість фатальности на 40-50%.

Ношення шолому їздцями роверів знижує серйозне покалічення на 85% а покалічення мозгу на 88%.

Як Ти можеш запобігти покалічення:

Завжди носи пояс в авті

Уминай ужиток алькоголю та інших наркотиків

Не їдь автом скоріше як безпечно

Носи шолом під час їзди на ровері

Плавай лише в призначених на це місцях (басейні) з відповідною опікою

і з відповідним рятівничим вирядом

Ніколи не скач в незнайому або плитку воду

Не бався вогнем чи сірниками і не кури

Оминай їзду мотоциклем

Підготувив: ст.пл. Любомир
Домашевський, др. медицини, референт
тіловиховання КПС-ЗСА

Гей, життя ти наше

Слова: В.С. Левицький
Муз: В. Божик

Andante

Гей, жит-тя ти 'на-ше, ю-не, мо-ло - де, перед на ми сходить сон-це зо-ло-
- те! По-над на-ми не-ба го-лу-бінь та синь, роз-цві-та - є сер - це
цві-та-ми пі - сень: Гай - гай - гай! Шир-ше кри-ла, ю - ні кри-ла роз-прав-
-ляй! Ген до ви - сот, по-над хма - ри ти ке-руй свій ю-ний льот!

Гей, життя ти наше, юне молоде,
Перед нами сходить сонце золоте!
Понад нами неба голубинь та синь,
Розцвітає серце цвітами пісень:
Гай-гай-гай! Ширше крила, юні крила розправляй!
Ген до висот, понад хмари ти керуй свій юний льот!

Перед нами сходить сонце золоте,
Променисте, чисте, вічно молоде...
Низько поклонилось, вдарило чолом:
Гей, дозвольте стати з вами пластуном!
Гай-гай-гай...

Прийняли ж ми сонце у свої ряди,
І маршує сонце з нами раз-два-три...
І маршує сонце, б'є у барабан,
А за ним вірлята, пластовий наш стан.
Гай-гай-гай!...

Гей, життя на зустріч, долі злій на глум
Гордо виступає молодий пластун,
Гордо виступає, вибиває такт,
А для заохоти свище собі так:
Гай-гай-гай...

Чи знали ви, що багато пластових пісень написані славними людьми? Пісня *Гей, життя ти наше* - улюблена пісня пластунів з часів перебування в таборах Німеччини і Австрії (дивись ст.3-4). Слова написав Василь Софронів-Левицький (1899-1975), письменник і журналіст який написав багато п'єс для молоді; перший почесний пластун в Канаді (зліва). Музику до пісні написав Володимир Божик композитор і диригент, співкерівник славної Капелі Бандуристів.

АКУЛА - жвава і рухлива гра. Юнак - акула, "атакує" зграю риб - решта гуртка - і пробує по одному їх зісти (вирвати з кола). Гурток вибирає одного, щоб був акулою. Всі інші є зграю риб (school of fish). Всі лягають в коло (головою всередину, лицем до землі) зчіпляючись зігнутими ліктями, немов ланцюг. "Риби" закривають очі, а "акула" кружляє навколо них, вибираючи жертву. Вибравши котрогось юнака, акула пробує вирвати його з кола тягнучи його за ноги. Якщо акулі вдасться вирвати якусь рибу, то риба стає акулою і допомагає виривати інших. Гра продовжується аж акулам вдасться розірвати останню пару риб, або поки акула не піддасться. **Заввага:** Акула, тягнучи риб за ноги, не може викручувати (тягнути) ноги риби-юнака через хребет другого. Це дуже болить. Може бути легке подрапання шкіри від тертя з підлогою чи килимом, якщо сорочка чи штани почнуть зісуватися під час гри.

УЛЮБЛЕНІ ГРИ ГУРТКА "ЧОРНІ ВОВКИ", ІІІ-ий КУРІНЬ, ТОРОНТО

ВОГОНЬ - жвава і рухлива гра. Ціль полягає в тому, щоб всіх товаришів затягнути на вогонь і спалити, а самому залишитися "неспаленим". Всі стають в коло, взявшись міцно за руки.

Посеред кола стоїть крісло (часами два), що представляє вогонь. На знак виховника, хлопці пробують один одного затягнути на крісло. Якщо якийсь юнак порушить крісло якою-будь частиною тіла, то він є спалений і виходить із гри. Решта гравців продовжують гру без нього. Гра триває доки не залишиться один неспалений переможець. Якщо під час гри котрісь два хлопці не втримаються за руки і ніхто з них не признається, що він випустив руку, то оба є спалені. Вогонь-крісло не завжди мусить бути посеред кола. Як Чорні Вовки грають цю гру, то хлопці дуже часто перескакують через крісло і воно лишається поза колом. Це не проблема. Тому, що ціль є спалити сусіда, то коло завжди повертається до крісла.

Подав: ст. пл. Данило Дарвич,
виховник гуртка Чорні Вовки

фото: Данило Даревич

Наші провідники де вони?

Ми усе себе питаємо, чому ми належимо до Пласту, що ми тут учимося? Одна з головних ідей Пласту є провідництво, а прикладом доброго провідника був Митрополит Андрей Шептицький. Щоб оцінити його значення, ми мусимо трохи запізнатися з його життям.

Роман Олександр Марія Шептицький (ім'я Андрей він прийняв коли вступив в монаший чин) народився 29-го липня, 1865-го року в Галичині. Він вчився у Львові і Кракові, де одержав ступінь доктора права в 1888-му році. Того року він вступив до Василіян і в 1892-му році став священником. За його релігійну, громадську і культурну працю він одержав номінацію на митрополита в 1900-му році.

Під час I-ої світової війни, за російської окупації Галичини, Митрополит Шептицький був арештований і вивезений до Росії, де він був ув'язнений до 1917-го року. Після повернення до Галичини, він був інтернований польською владою до 1919-го року.

В 1920-му році Митрополит Шептицький відвідав Канаду і Америку. Він посилав українських отців по цілому світі, щоб утвердити українську католицьку церкву, але він також шукав порозуміння із українською православною церквою. Він старався єднати українців вірою і так скріплював свій народ.

Митрополит Шептицький був провідником у різних галузях життя українського. Він заснував Народну Лічницю (1903), яка перетворилася на великий шпиталь, подарував фонди на Український Національний Музей у Львові, опікувався малярами і придбав приміщення, в якому містилася мистецька школа Олекси Новаківського. Митрополит також опікувався молоддю тому, що він розумів, що від неї залежить майбутність народу. Він заснував українські школи і академії і подарував Пластові оселю Сокіл в Карпатах. Він допомагав селянам у фінансових справах, роздавав землю і так здобув підтримку цілого народу. Митрополит Шептицький бачив брак добрих провідників і тому стільки займався Пластом.

Коли совети окупували західну Україну в 1939-41 роках, вони закрили церкви, по-забирали церковне добро і заборонили в школах вчити релігію, але вони боялися зачіпати самого Митрополита Шептицького. До німецьких окупантів Митрополит ставився негативно, протестував проти винищення жидів і доручив монастирам їх переховувати. Він показав народові, що не можна боятися і треба виступати проти зла.

Митрополит Андрей Шептицький помер 1-го листопада, 1944 року, на 80-ому році свого жертвенного життя. В ніч 31-го жовтня, він помолився, попрашався і закінчив молитву такими словами: *Не почувте більше мого голосу аж до Страшного Суду...* Він служив українській церкві 56 літ. Величавий похорон, при участі п'ятих владик і 150 священників, відбувся 5-го листопада. Тлінні останки великого Митрополита спочили у підземеллі собору св. Юра у Львові.

Як бачимо із життя Митрополита Шептицького, треба пильнувати усі ділянки життя, а не тільки одну головну. Вміти з'єднати різні ділянки життя - це ознака доброго провідника. Тепер Україні бракує таких людей і це одна з головних причин, чому їй трудно. Але це є також проблема тут в Канаді. Нам бракує таких провідників як Митрополит Шептицький у нашому суспільному житті і тому виховувати провідників - це одне з головних завдань Пласту.

пл. роз. **Денис Микитчук**, III-ий курінь ім. С. Петлюри, Торонто.

(Ця гутірка про провідництво була підготована і переведена на курінних сходинах як проєкт до III-го етапу)

Водні Лілеї - рій з одинадцять ентузіастичних і цікавих новачок в Торонті. Дівчата всім цікавляться і до всього беруться з охотою. Вони дуже активні і люблять приходити на сходи. Хоч їх багато, нас є дві сестрички і нам є легше, бо часом одна робить зайняття з одною групою, а друга сестричка має час розповідати щось цікавого дівчатам на іншу тему. Ми вже опікуємося цим роєм другий рік. Рій є дуже зжитий, бо майже всі дівчата перебули щасливо свій перший пластовий табір. Ми переводимо багато приємних сходи разом. Цього року наш рій є дуже зайнятий підготовкою до вмілості Приятелька Рослин. Ми думали, що це буде відповідна вмілість, бо дівчата належать до гнізда Весняні Квіти. Ця вмілість має аспекти, що є дуже приємні і цікаві новачкам. Ми розглядаємо і вчимося про різні квіти і рослини. Ми закупили насіння і квіти і дівчата їх садили. Вони також тримають денники де записують коли вони садили насіння, коли воно зійшло, як довго рослина росла поки перші листочки не з'явилися. Ми порівнюємо, чому одна рослина росте краще або слабше. Ми вчимося назви рослин, їх частини - листя, квітка, овоч і так далі. Новачки це вивчають з великим ентузіазмом. Кожна новачка має свій зільник.

На знімку (зліва):
Меля Грицина,
Ліда Радовик,
Христинка Жечук,
Катруся Шумелда,
Стеффі Парсей,
Оленка Мотер, Лариса
Генік-Березовська,
Аманда Чаборик,
Роксана Стех.
(зі зду): сестрички
Таня і Таля Котовичі.

Ми будемо ходити до парку і збирати хоч по 20 листочків. Кожна старається навчитися розрізнити 20 різних дерев. До вмілості, впроваджено багато мистецьких творчих занять. Новачки витинали квіти, декорували кімнату і мають розмалювати глиняні глечики різними узорами. В тих вазонках посадимо квіти на День Матері. Ми також почали вмілість Куховарення. До тепер новачки мали нагоду приготувати свою піцу, тісточки і медівнички. Маємо в пляні ще разом приготувати різні смачні страви. Чомусь думаємо, що вмілість Куховарення новачкам і нам дуже сподобається.

Уявіть собі таку сценку: група юнаків мандрує через ліс і виглядає, що заблудила. Раптом один з них витягає з наплечника якийсь електронічний вігайстер*, що подібний до портативного телефону. Він натискає пару гудзиків, дивиться на зображення на екрані і вирішує, в котру сторону далі прямувати. Чи це епізода Зоряної Подорожі (*Star Trek*)? Чи ви уявляєте собі ПЛАСТ в 21-му столітті? Чи це ознака зникнення компаса? Мушу признатися, що така сценка може здійснитися цього літа на вашому таборі. Вже тепер можна купити приймачі Системи Світового Положення.

*вігайстер - з німецького; означає *whatchamacalit*; вживано в Галичині.
(Дальші інформації про ССП можна знайти на Інтернеті під:
www.lowrance.com і www.finest1.com/magellan/gps.html).

Що це таке ССП?

ССП або Система Світового Положення (*GPS* або *Global Positioning System*) - навігаційна система створена Американським Міністерством Державної Оборони. ССП уживає сітку 24 сателітів, котрі кружляють 11,000 миль понад землею кулею. Комунікуючи з цими сателітами, приймачі ССП можуть обчислити своє точне положення. Комунікація з трьома сателітами обчислює широту і довготу (*latitude* і *longitude*), а комунікація з ще одним додатковим сателітом обчислює також висоту (*altitude*). Це обчислення основане на принципі трикутного обчислення (*triangulation*). Тому, що сателіти постійно кружляють довкола земної кулі і тому, що погода не впливає на сигнал, ССП можна вживати коли-небудь, хіба, що ваші батареї виладували.

Точність

Хоч ця система оригінально вироблена для війська, технологію може вживати будь-хто і комунікувати із сателітами можна безкоштовно. Існують дві перепони: ціна приймача значно дорожча ніж компаса (щонайменше 150 ам. дол.) і для звичайного вжитку, тобто невійськового, точність приймачів навмисно неточна. Американський уряд впроваджує так звану Вибірну Придатність (*Selective Availability*) для звичайного вжитку, котрий ефективно збиває точність приймача. Це так зроблено навмисно щоби вороги не могли вживати цю технологію проти американців. Це означає, що хоч приймачі мають можливість обчислити положення до декількох метрів, інформація передана від сателітів для невійськового вжитку збиває точність до приблизно 70 метрів.

Вжиток в терені

Приймачі - різноманітні, але принайменше вони можуть подати ваше світове положення, стріляти азимути від одного пункту до другого і відрізнити між магнетичною і дійсною північчю. Деякі приймачі можуть також запам'ятовувати трасу, показувати віддалі, обчислювати час доходу залежно від швидкості й провадити вас від точки до точки напрямними. Спеціалізовані приймачі для мандрування навіть показують терен (*map overlay*) навкрузи положення, зн. можна бачити своє положення на мапі (топографічній як і на географічній) на екрані, як також в інших виглядах.

Чи позбутися компаса?

Покищо ССП не загрожує компасові, але скоро прийде час коли на таборах будемо стріляти азимути приймачем ССП, не тільки компасом. Поки ціна приймачів стане більш доступна для загальної публіки (спеціально для прихильників, котрі мають хист губити лише найдорожчі речі) і поки контрольована точність поліпшиться (є чутки, що це незадовго) нема про що журитися. А вміжчасі фірми такі як *Lowrance Electronics* і *Magellan* виробляють щораз кращі приймачі для пластування. Вже військо побавилося, тепер дайте нагоду пластунам випробувати (знищити?) цю нову технологію.

ст. пл. Роман Даревич

Пізнаємо Європу і ГІРСЬКІ спорти

Пишуть мандрівники Колоси: Під час нашої подорожі по Європі ми мали нагоду перебувати в Австрії, Німеччині, Швейцарії та Італії. Ми відвідували міста, знайомились із культурами та пізнавали людей, і також відложили час на спортові заняття.

Лещатарство

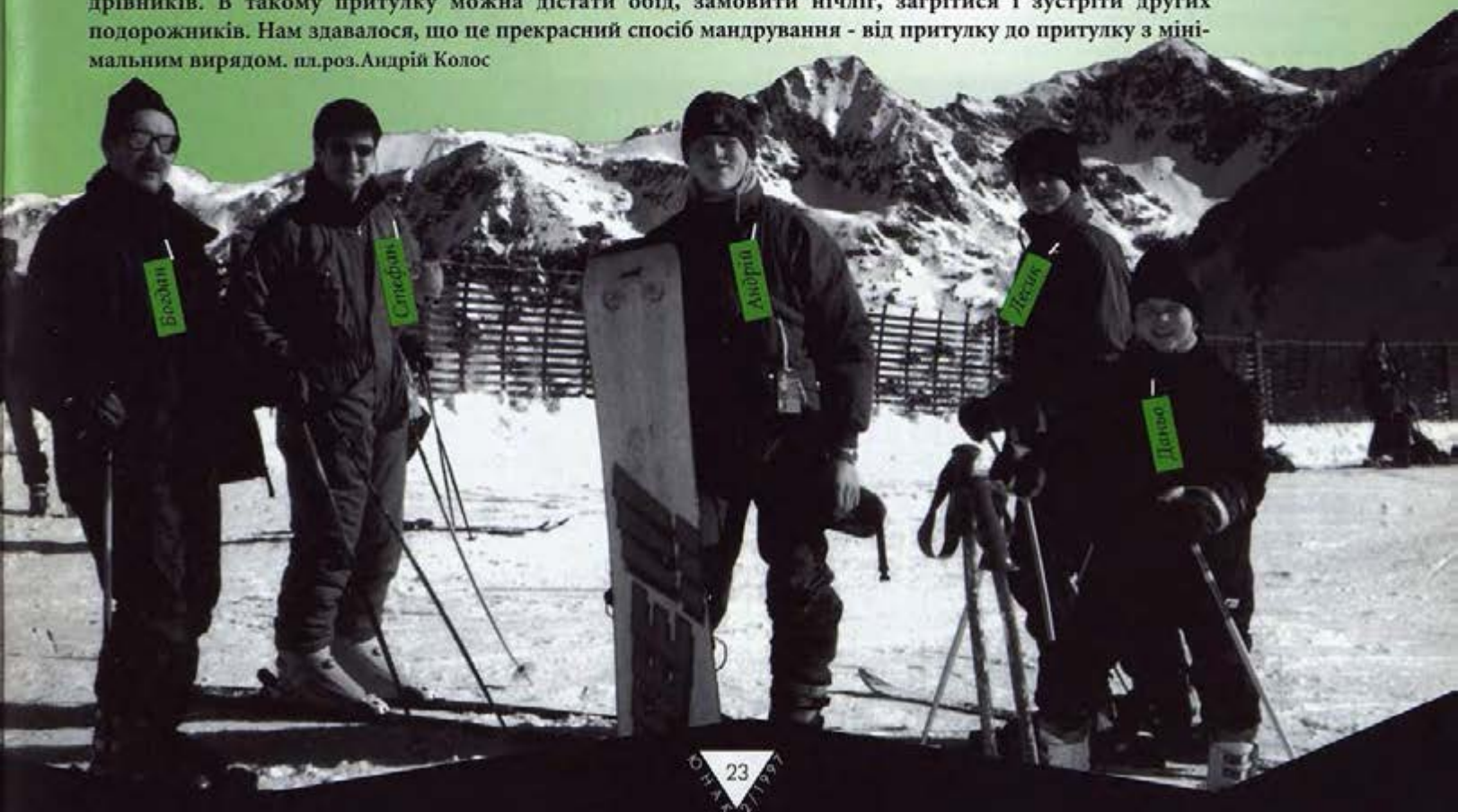
В країнах де лежав сніг, можна було поїхати на лещата. Ми відвідували гори Обертаверн біля Зальцбургу, льодовик Штубай біля Інзбруку, та гору Горнерграт біля маленького, туристичного містечка в швейцарських Альпах - Зермат. Погода була гарна і соняшна, але досить холодна, щоб сніг не топився. До Обертаверн нас запровадив ст.пл. Стефан Миронюк з Мюнхену. Лещатарство в Альпах - це справді захоплюючий спорт. На гору виїжджаєш витягом-кріселком або гондолою або навіть поїздом! А в долину спускатися можна різними дорогами. Краєвиди були чудові, бо підносилися ми до 3,500м

Скелелазження

Щоб заїхати до Італії, ми мусіли переїхати через сніговію на Симплон перевалі. В Італії сонце сіяло та сильно припікало. Ми знайшли приміщення на нічліг в Лаго ді Гарда і поїхали на північ до наступного містечка - Арцо. Довкола цього містечка багато скель. Ми рішили лазити по найбільше відомій скелі - Масоні; знайшли собі місце на стіні та дряпалися. Зібралася велика кількість народу. Всюди висіли шнури, та кожний маршрут був заповнений. Ми зустріли групу німців, котрі приїхали із Мюнхену, щоб полазити два дні. Ми вернулися наступного дня, і було менше людей. Німці повернулися до школи, місцеві люди пішли до праці і ми мали скелю для себе. Було дуже класно. Тут скелелазження дуже нам сподобалося.

Гірське мандрювання

Коли ми перебували над Середземним Морем, в околиці Тускану, ми вибралися в гори на пішохідні прогульки. В цих невисоких італійських горах є дуже багато стежок, які утримують спеціально на мандрівки. Цими стежками мандрують туристи з цілої Європи, як теж багато місцевих людей. Розглянувши топографічну карту одної гірської околиці, ми побачили густо розкинені хатки-притулки для мандрівників. В такому притулку можна дістати обід, замовити нічліг, завітися і зустріти других подорожників. Нам здавалося, що це прекрасний спосіб мандрювання - від притулку до притулку з мінімальним вирядом. пл.роз.Андрій Колос

ТУТ Там

Мюнхен, Німеччина

Під час своєї подорожі по Європі у лютому, мандрівники Колоси відвідали Мюнхен і прислали нам такі інформації: в інтернаті Рідна Школа знайде гостинну атмосферу. Ціна за нічліг відносно дешева. Можна там і поспіяти і повечеряти. Маєте вигоди пенсіону, але відносно модерно. Інтернат не лише приємне місце для короткого чи довшого перебування. Це центр українського життя в Мюнхені. Там є цілоденний садочок, а для студентів, молоді і гостей - товариський клуб кожного дня. Інтернат організує різні курси під час року і літом. Недавно 30 студентів 9, 10 і 11 клас, з різних околиць України, відбули тут підготовчий курс. Тепер, без оплати, вчаться цілий рік у німецькій школі, щоб краще опанувати німецьку мову. Завдяки широкій підтримці української громади, інтернат утримує цих учнів. Між ними зустріли ми двох пластунок: пл.уч. Наталю Хімку зі Львова і пл. уч. Лесю Кошманюк з Івано-Франківська. Якщо плянуєш їхати до Мюнхену, замов заздалегідь місце в інтернаті.

Адреса:

Isarring 11, 8000 Munchen (тел: (089)361 5473).

До інтернату легко добратися підземкою (зупинка Nordfriedhof) або і автобусом ч.44.

Рим, Італія

Були мандрівники Колоси і в Римі: бути в Італії і не бути в Римі? Бути в Римі і не бути в старому центрі? Ні це ні те неможливе. Пансіон Сестер св. Анни знаходиться п'ять хвилин ходу від Колісею, в самому центрі Риму, близько різних історичних та архітектурних пам'яток. Будинок і приміщення є трохи старші, але сестри смачно варять. Принаймні так нам люди говорили. Багатьом важче те, що можна помолитися в їхній церкві **Сергія і Вакха**, яка знаходиться в тому самому будинку. Для особи, яка сама подорожує, цей пансіон дає відносно дешевий нічліг. Зате родині нічліг дорогий, бо оплату беруть від особи, а не від кімнати, як це водиться в Америці чи в Канаді. Тільки найменшим дітям дають знижки. До сестер постійно приїжджають різні церковні і громадські групи. Тому варта заздалегідь собі замовити місце

Адреса:

Piazza Madonna dei Monti 3, Roma 00184, Italia
(тел. 06-485778)

Філадельфія, ЗСА

В неділю 9-го лютого 1997-го року пластуни станиці Філадельфії пробудилися дуже рано, вбралися тепло, запакували лещатарський виряд та вирушили на одноденну лещатарську прогульку до Блуе Моунтаін у Палмертон в горах Поцонос. Пл.сен. Оксана Балтарович-Гудь почала організувати ці прогульки три роки тому. За три роки число учасників зросло від 35 до 120 лещатарів. Поїхали всі - пташата, новацтво, юнацтво, старше пластунство, сеньори та батьки. Новацтво і юнацтво мало змогу здавати вмілість лещатарства. Три тижні перед прогулькою, юнацтво, і окремо новацтво, зібралося на гутірку про лещатарство. Ми бачили відео-тасьму про правильний виряд, про правила безпеки, і про різні рухи, які ми musіли знати до вмілості. Вмілість перевірювали виховники та деякі батьки. Ми їздили по різних пунктах на горах для здавання точок. Потім ми їздили собі свобідно групами товарищів і товаришок та використали чудовий, свіжий, не дуже зимний, соняшний день. Тим часом батьки, котрі не їздили, відпочивали в теплій, вигідній гостинниці і виглядали через великі вікна та старалися знайти своїх дітей. В п'ятій годині закінчилася прогулька і ми, хоч були змучені, не хотіли їхати додому. Ми не можемо дочекатися до прогульки на другий рік!

пл. уч. **Лариса Гудь**, ІУ-ий курінь, Філадельфія

на знімці: Готові до здавання вмілості: (зліва) подруга Христя Ракоча, Лариса, Христя і Наталя Гудь, Данило Бойцун, Ліда Бойцун, Лесик Ценко, Дмитро Луців.

Там

Едмонтон, Канада

Там

Юнацтво з Новацтвом: 26-го жовтня, 1996 в Пластовій домівці в Едмонтоні вудбулися дуже незвичайні, цікаві сходи. З нагоди поганського свята Галлощєен, юначки УІ-го курєня приготували новацьку маскарату. Усе новацтво, юначки і виховники прийшли вбрані в костюми. Були різні костюми: від зайчиків до відьом. Маскарада почалася із різними грами. Були станції де діти могли дотиркати речі такі як кров, очі, мозок і лапи. На інших станціях діти могли мішати та пити соки, кусати яблука, які висіли на шнурках і прикрашувати гарбузи. Коли новацтво закінчило свої гри по групах, всі разом зійшлися і заграли гру "музичні крісла". Кожного року це улюблена гра новацтва. Після гри "музичні крісла" юначки навчили новаків і новачок популярний танець Мацарєна. На кінець новацтво дістало торбинки з цукорками. Всі малі відьми, паячки, вампіри і монстери пішли додому. А на наступні сходи новачки, новаки і юначки повернулися зовсім нормальними.

пл. роз. **Зєня Мартинків**, УІ-ий курінь
ім. Уляни Кравченко, Едмонтон

Увага всім кандидатам на ІІІ-ий етап: Зорганізуйте таку маскарату - гарний проєкт для гуртка.

Оттава, Канада

Ми, пластунки учасниці Рома Якубів, Таїса Реплянська, Надійка Микитчук, Ляриса Момрик, Наталя Добровольська, Ірина Лисенко і Тамара Болотенко з гуртка Водограй 101-го куреня ім. Володимира Івасюка, нарешті пишемо до ЮНАК-а! Минулого червня (1996), на закінчення вмілости Провідництво Туристів, ми пішли на прогульку по місті Оттаві. З великою охотою, з капелюхами на голові, з апаратами довкола шиї, з соняшними окулярами на носі, наша група "туристів" вибралася на оглядини "чужого" міста. Ми оглядали наступні атракції: Парлямент (в якому ми мали дуже довгу туру, Національний Центр Мистецтв (*National Arts Centre*), Музей Сучасної Фотографії, чудовий готель *Chateau Laurier* (де ми їздили віндою вгору і в долину). Тоді ми зробили собі пікнік-обід біля Каналу Рідо (*Rideau*). На кінець ми частувалися італійським гелаті на оттавському ринку. Тепер ми кінчаємо II-ий етап і станемо розвідувачками на Святі Весни!

Рома Якубів, Таїса Реплянська, Надійка Микитчук, Ляриса Момрик, Наталя Добровольська, Ірина Лисенко, Тамара Болотенко

Там

Нью Йорк, ЗСА

Представляємо вам Адріана Подпірку, члена гуртка Маґуси, III-го куреня ім. Івана Мазепи в Нью Йорку. Адріан - першун Конкурсу Фотографій ЮНАК-а (дивись ЮНАК 4/96). Ми спиталися Адріана, як він зробив знімку, яка виграла першу нагороду. Адріан написав: *Ми були на прогульці до Lake George. Мій товариш Орест Микита ліз по горі. Коли я йому робив знімку, він вдавав, що паде. Він міг на правду впасти, бо під ним не було багато землі. Я думав, що та знімка добре вийшла і тому післав її на фото змаг.*

Андрій Лінклетер і Петро Чурилович

Торонто, Канада

Орест Закидальський, Євген Сеньків і Тамара Зварич

Друг Богдан Жаровський і Юла Шептицька

Якщо так станеться, що вам трапиться нещастя, старайтеся, щоб це сталося в Торонті. Чому? Бо в станиці є около 40 юнаків і юначок, які відбули курси Першої Допомоги зорганізовані другом Богданом Жаровським. Від літа 1996 до весни 1997 відбулися три такі курси. Це не тільки такі-собі гутірки на годину-дві. Це Підставові Курси Першої Допомоги (St John's Ambulance Standard First Aid). Після закінчення такого курсу і успішного написання іспиту, кожний юнак і юначка дістали грамоту першої допомоги, яка є офіційно признана. Кожний курс тривав 15 годин, і відбувався або повні два дні суботу-неділю, або по дві години щотижня впродовж півтора місяця. Друг Богдан кваліфікований інструктор першої допомоги. Сам мусів перейти 40 годин інструктажу, іспит і інтерв'ю заки його затвердили інструктором. Щоб вдержати свій інструкторський статус, він мусить хоч раз на рік переводити курс першої допомоги і що три роки переходити дошкіл. Пластуни станиці Торонта дуже скористали, що мають такого кваліфікованого інструктора. Друг Богдан казав, що більшість юнацтва, які переходили курс (його числиться як вмільсть першої допомоги) були зацікавленні щось навчитися. Найкраще йому вдавсь курс на якому виховники гуртків переходили курс разом із своїми юнаками. Тому друг Богдан старається зацікавити всіх виховників, щоб здобули кваліфікації першої допомоги разом із своїми юнаками і юначками.

ЮНАК - журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластунів в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Видавництва. Річна передплата: \$25 (ам).

Матеріали до цього числа ЮНАК-а подали: пл. роз. Андрій Колос, пл. роз. Денис Микитчук, пл. роз. Таня Котович, пл. роз. Таля Котович, пл. роз. Зеня Мартинків, пл. роз. Катря Кузьмович, пл. уч. Лариса Гудь, пл. уч. Адріан Подпірка, ст. пл. Данило Даревич, ст. пл. Левко П'ясецький, ст. пл. Любо Домашевський, ст. пл. Марічка Мельник, ст. пл. Роман Даревич, ст. пл. Богдан Жаровський, пл. сен. Еміліян Грох, пл. сен. Богдан Колос, пл. сен. Дарія Даревич, пл. сен. Орест Джулинський, пл. сен. Мотря Мончак, пл. сен. Євген Ващук, пл. сен. Марта Кузьмович, пл. сен. Олег Денисик, пан Мирослав Дяковський. Використано недруковані матеріали Остапа Середи з історії Пласту.

Листи

Дорогий ЮНАК!

Нам дуже подобається Ваш журнал. Ми перечитали ті номери, які мали і врешті вирішили Вам написати. У Вас дуже гарний журнал і прикро, що він досі не видається в Україні. Нам би дуже хотілося мати змогу регулярно отримувати ЮНАК.

Наш пластовий осередок в Полтаві заснувався всього один рік тому, маємо 3 гуртки. Ми б хотіли, щоб Пласт в Полтаві став великим і сильним. Надіємося, що колеги з за-кордону допоможуть нам. Зараз ми маємо проблеми з літературою і просимо б Вас вислати ЮНАК за 1995 або 1996 рік. Це б дуже полегшило наше становище. Ми вдячні вам наперед.

Шлемо великий і палкий привіт пластунам з-за морів від полтавського Пласту. Бажаємо, щоб Ваш і наш ЮНАК існував ще багато років!

Особистий привіт від гуртка юначок Червона Рута та пластунок Марії Бабечки, Лесі Кульчицької, Мирослави Чирнової та Каті Храпачі і виховниці Віти Кожушко.

Наша адреса:

Україна
м. Полтава 314000
пр. Піонерський 4,
"Просвіта"

Від Редакції: Щиро дякуємо полтавцям за привіт і закликаємо пластунів зробити добре діло і передплатити ЮНАК-а для гуртка Червона Рута у Полтаві.

Пожертви на видавничий фонд ЮНАК-а

Юнацтво Едмонтону і Саскатуна - збірка з нагоди Листопадового Маршу (дивись ст.11)	\$ 646.00
Українська Національна Кредитова Спілка, Монреаль.....	200.00
Українська Народня Каса в Монреалі (Ярослав Чолій, управитель).....	100.00
Батьківський Комітет Матура '96, Курси Українознавства ім. І. Котляревського, Сейнт Кетеринс.....	50.00
Замість квітів, в пам'ять пл. сен. Левка Винницького	Оксана Бачинська і Едвард Сус..... 50.00
	Богдан і Люба Пендзей..... 30.00
	Оля і Борис Гуль..... 20.00

Поправка

В числі ЮНАК 1/97, на сторінці Добре Діло, появилася неповний список канадських пластунів, які були на таборі Приятелів Дітей в Україні. На таборі були такі пластуни: Руслана Вжесневська, Наталка Мигаль, Стефан Паттен, Мотря Джулинська, Марко Келлер, Марта Хичій, Юрій Крук і Леся Баб'як.

АКЦІЯ ЕНЦИКЛОПЕДІЯ!

Дорогі Читачі ЮНАК-а!

Чи ви хочете допомогти ширити правду про Україну та українців, а також придбати фонди для свого куреня чи гуртка і фонди для Пласту? Напевно, так. Прочитайте, як *Encyclopedia of Ukraine* допоможе вам у цьому.

Ми всі знаємо, що коли пластунам треба швидко відшукати інформації про Україну, вони вдаються до енциклопедії що називається ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Вона вийшла в пластовому видавництві Молоде Життя (Мюнхен, Німеччина). Її головним редактором був професор Володимир Кубійович. Ця енциклопедія в українській мові.

Однак, не всі, хто цікавиться Україною та українцями, можуть нею користуватися. Через незнання української мови чужинці - журналісти, науковці, бізнесмени, урядовці - а також особи українського походження, що не читають по-українському, не можуть її використовувати.

Тому приготовлено українську енциклопедію англійською мовою. Ця енциклопедія зветься *Encyclopedia of Ukraine*. Її видало видавництво Університета Торонто в Канаді. Ця енциклопедія дає можливість інформувати про Україну не лише українцям, що не знають рідної мови, але й багато іншим людям, бо мова англійська сьогодні поширена по всьому світі.

Першим головним редактором *Encyclopedia of Ukraine* був професор Володимир Кубійович. Після його смерті головним редактором став бувший пластун, професор Данило Гусар Струк, член куреня Бурлаки.

Encyclopedia of Ukraine видання в п'яти товстих книгах-томах, яке має приблизно 4,500 сторінок; сотні карт і фотографій; приблизно 15,000 гасел (статей на різні теми, що поміщені в алфавітному порядку).

Але, щоби *Encyclopedia of Ukraine* принесла користь, про ню мусять знати та її придбати ті, хто цікавиться Україною. У цьому можуть допомогти читачі ЮНАК-а. Тим самим вони здобудуть своєму куреневі чи гурткові та всьому Пласту фонди для пластових цілей. Як це можна зробити?

Курінь чи гурток повинен добути замовлення на *Encyclopedia of Ukraine* від осіб, чи громадських організацій. За кожне замовлення, яке здобуде ваш курінь чи гурток, Канадська Фундація Українських Студій внесе пожертву на цілі гуртка чи куреня і на цілі Пласту. Залежно від числа замовлень разом взятих, за кожне замовлення пожертва буде між \$95 а \$150, а пожертва на цілі Пласту буде між \$10 а \$50. Чим більше число замовлень, тим більша пожертва.

За повними інформаціями
про юнацьку
АКЦІЮ ЕНЦИКЛОПЕДІЯ
звертайтеся листом чи
факсом на адресу:

Canadian Foundation for
Ukrainian Studies
2336A Bloor Street W,
Suite 202
Toronto, Ontario M6S 1P3
CANADA
Fax: (416) 766-0599

Читайте в наступному числі про:

Пластунів в Україні

Табори по світі

Колосів на пірамідах

Скарби в музею

